

Tanulmányi Kalauz

az osztatlan tanárképzéshez

2022

Kedves Hallgatónk!

Először is gratulálni szeretnénk sikeres felvételijéhez, s üdvözljük Önt az SZTE polgárai körében. Egyúttal örömmel nyújtjuk át Önnek rövid tanulmányi tájékoztatónkat, melyet azzal a céllal állítottunk össze, hogy bemutassuk az osztatlan tanárképzés rendszerét, az ahhoz kapcsolódó legfontosabb tudnivalókat és feladatokat, ezzel is segítve Önt tanulmányainak szervezésében.

Kalauzunkban először az osztatlan tanárképzés rendszerét és képzési követelményeit vesszük sorra, mely sokat segíthet mind az elméleti, mind a gyakorlati képzésben támasztott követelmények áttekintésében, s az ezekre való felkészülésben, majd érintünk olyan kérdéseket is, mint a diplomaszerezéshez szükséges nyelvvizsgakövetelmények vagy a szakváltás lehetőségei.

Reméljük, hogy kiadványunk megnyeri tetszését, és tanári felkészülése során segítségére lesz a képzésben való sikeres eligazodásban!

További tanulmányaihoz sok sikert kívánok:

Prof. Dr. Zakar Péter
a Tanárképző Központ főigazgatója

Tartalomjegyzék

1. Az osztatlan tanárképzés rendszere és képzési követelményei	4
1.1. Az osztatlan tanárképzés felépítése.....	4
1.2. A képzési idő és az elvégzendő kreditek száma.....	4
1.3. Szabadon választható tárgyak/kreditek	5
1.4. A kredittúllépés.....	5
1.5. Az anyanyelvi készségfejlesztés	5
1.6. Testnevelés kurzusok	5
1.7. Iskolai gyakorlatok.....	6
1.8. A szakdolgozat	8
1.9. A záróvizsga és részei.....	8
1.10. A portfólió	9
2. A nyelvi követelmények	9
3. Szakváltási lehetőségek.....	10
3.1. Az egyik tanárszak lecserélése az osztatlan képzésen belül	10
3.2. Átjelentkezés alapszokról osztatlan tanárszakra ...	10
3.3. Szakváltás osztatlan tanári képzésről BSc/BA képzésre	11

1. Az osztatlan tanárképzés rendszere és képzési követelményei

Felsőoktatási intézményben a *tanárképzés* folyhat:

- **közismereti** tanárszakon,
- **szakmai** tanárszakon,
- **művészeti** tanárszakon,
- **gyógypedagógia** tanárszakon,
- és **hitéleti tanárszakon** (egyházi felsőoktatási intézményben).

Az SZTE-n jelenleg közismereti és művészeti tanárképzés (zenetanár) folyik, illetve a Gál Ferenc Hittudományi Egyetemen együttműködésben a hittanár-nevelőtanár képzéshez kapcsolódóan egyes szakpárok esetében biztosítjuk a közismereti tanárszakot.

1.1. Az osztatlan tanárképzés felépítése

Az **osztatlan**, kétszakos közismereti **tanárképzés** lényege, hogy a *tanári szakképzettség* és a mesterfokozat csak **két tanárszak egyidejű végzésével** és a tanári szakképzettség követelményeinek teljesítésével szerezhető meg. A két tanárszak egyenrangú, a képzést együttesen alkotják.

Az osztatlan tanárképzés **felépítését** tekintve három egységből áll:

- az **egyik** tanári szak szerinti **szakterületi** modulból,
- a **másik** tanári szak szerinti **szakterületi** modulból,
- a **tanári felkészítés** moduljából.

1.2. A képzési idő és az elvégzendő kreditek száma

Osztatlan képzésben, tanárszakon, – a kétszakos zeneművésztanár képzés kivételével – 10 félév, 300 kredit.

1.3. Szabadon választható tárgyak/kreditek

A tantervben meghatározott elvégzendő tárgyakon kívül a képzés során ún. *szabadon választható tárgyak*at is teljesíteni kell meghatározott kreditértékben.

A tanárképzésben a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek száma a 10 féléves képzés esetén **10** kredit.

1.4. A kredittúllépés

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 49. § (2 a) bekezdése szerint a hallgatók számára térítési díj megfizetése nélkül biztosítani kell, hogy a tantervben előírt krediteket **10%**-kal meg nem haladó kreditértékben további tárgyakat vehessenek fel.

1.5. Az anyanyelvi készségfejlesztés

Minden tanárszakos hallgatónak teljesítenie kell az *Anyanyelvi készségfejlesztés* című tárgyat (TO22-AK). Ezt a tisztnan bölcsészettudományi szakpárok esetében a BTK Magyar Nyelvészeti Tanszéke hirdeti, más (pl. TTIK – JGYPK, JGYPK – JGYPK) szakpáros hallgatónak pedig a JGYPK Alkalmazott Nyelvészeti Tanszéke. A 0 kredites ún. **kritériumtárgy** felvételét már az első tanév valamelyik félévében lehetővé tesszük minden hallgatónak. Bővebb tájékoztatást a két érintett tanszéken kaphatnak az érdeklődők.

1.6. Testnevelés kurzusok

A Szegedi Tudományegyetem alapképzésre, osztatlan képzésre és felsőoktatási szakképzésre felvett hallgatóinak a tanulmányaik **a képzés során kritériumtárgyként** (tehát a végbizonyítvány

kiadásának a feltételeként) el kell végezniük **két félév testneveléskurzust** a Sportközpont által meghirdetett kínálatból.

1.7. Iskolai gyakorlatok

Az osztatlan tanárképzés képzési rendszere a képességek és kompetenciák fokozatos fejlesztésére törekszik, ennek érdekében az egymást követő félévek egyre több, illetve komplexebb szakmai gyakorlati feladatot tartalmaznak.

A képzés során **négyféle iskolai gyakorlatot** kell teljesíteni, a tantervben meghatározott időszakban; ezek a

- **pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok (1-3. félév)**
- **tanítási gyakorlatok (4-7. félév)**
- **a szaktárgyi, ún. csoportos tanítási gyakorlat (8-9. félév)**
- **összefüggő egyéni iskolai gyakorlat. (10. félév).**

A szakmai gyakorlatok célja az általános tanári és a konkrét szakterületi szakképzettséghez kapcsolódó **gyakorlati ismeretek és kompetenciák megszerzése**, a munkahely világával való ismerkedés azért, hogy a hallgatók későbbi munkájuk hatékonysága érdekében alapként szerezzenek a tanítási és tanulási, illetve nevelési folyamatok értékelésében, fejlesztésében és kutatásában.

A **pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok** 1-3. félévben 6 kredit értékben a képzéssel párhuzamosan folyó, különböző típusú partnerintézményekben, saját szakpárjaihoz is tartozó órákon, foglalkozásokon végzett, az ajánlott tantervben meghatározottak szerinti társas gyakorlatok a pedagógiai és pszichológiai szakterületek oktatóinak vezetésével, kurzushoz kapcsolódva;

A **tanítási gyakorlatok** a 4-7. félévben végzett társas vagy egyéni tanítási gyakorlatok a képzéssel párhuzamosan, iskolában végzett gyakorlatok a szak módszertani szakterületek támogatásával:

A 8–9. félévben kerül sor a **szaktárgyi tanítási gyakorlatra**. A gyakorlat célja, hogy a hallgató a gyakorlóiskolában, vezetőtanár irányításával, komplex önálló feladatokon keresztül ismerkedjen meg a tanári munkával, szerezzen tapasztalatokat a szaktárgy tanításában. A szakonként, külön félévben teljesítendő gyakorlat a tanári felkészítés modul része, iskolai megfigyeléseket és egy rövidebb, 15 tanórás gyakorlótanítást foglal magában.

Az utolsó, 10. félévben, 20 kredit értékben kerül sor mindkét szakon a **féléves összefüggő egyéni iskolai gyakorlatra**, amelyet a pedagógiai és pszichológiai, valamint a szak módszertani szakterületek oktatói kísérő szemináriumok keretében támogatnak. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat célja az elméleti és a gyakorlati tudás integratív kezelése, összekapcsolása a pedagógiai munka során, az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, az iskolát körülvevő társadalmi környezet megismerése. A gyakorlat során a tanárjelölt 1 félévet tölt köznevelési intézményben, gyakorlóiskolában, gyakorlólóhelyen. Ekkor a tanárjelölt menttorral/mentorokkal dolgozik együtt, önállóan, de a mentor felügyelete alatt tanít, bekapcsolódik az iskolai munka egyéb területeibe, illetve a későbbi folyamatos önfejlesztést megalapozó feladatokat végez.

A gyakorlatok részletesebb szabályozását és a hozzájuk tartozó segédanyagokat lásd a Tanárképző Központ honlapján az alábbi hivatkozás alatt:

<http://www.u-szeged.hu/tanarkepzes/szabalyzatok>

1.8. A szakdolgozat

A 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet 1. sz. melléklete – mely a tanárképzés általános követelményeit határozza meg – alapján a kétszakos osztatlan tanárképzésben **egy** szakdolgozatot kell elkészíteni, benyújtani és a záróvizsga részeként megvédeni a tanulmányok lezárásakor. A szakdolgozat kreditértéke: 4 **kredit**, amely a választott szakhoz tartozó szakdolgozati szeminárium teljesítéséért jár, nem közvetlenül a szakdolgozat elkészítéséért.

1.9. A záróvizsga és részei

A hallgató tanulmányait az osztatlan tanárképzésben záróvizsgával fejezi be. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.

A 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet 3. § (1) pontja előírja, hogy az osztatlan, kétszakos tanárképzésben a tanulmányokat a két tanárszakon **egyszerre kell megkezdeni és befejezni**. A záróvizsgára bocsátás feltétele mindkét tanárszakon a tanulmányok lezárása, beleértve a szakdolgozat elkészítését és az egyéni összefüggő iskolai gyakorlat teljesítését is.

Az osztatlan tanárképzésben a záróvizsga a következő részekből áll:

- a **szakdolgozat** bemutatása és védése,
- a **portfólió** bemutatása és védése, ebbe integrálva számadás a **pedagógiai-pszichológiai modulhoz** tartozó ismeretekből,
- szóbeli felelet a két tanári szakhoz kapcsolódó **szakmai** ismeretekből tételsor alapján (max. 15–15 tétel),
- szóbeli felelet a két tanári szakhoz kapcsolódó **szakmódszertani** ismeretekből tételsor alapján (max. 15–15 tétel).

1.10. A portfólió

A 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet 1. mellékletének 4.1.2. cc) pontja szerint az osztatlan tanárképzés hallgatóinak portfóliót kell készíteniük. A portfóliókészítés 2 kredites, kötelezően teljesítendő tárgy, mely a tanári felkészítés követelményeibe tartozik. A tanárjelölt a portfóliót az iskolai tanítási gyakorlatok, valamint tanításon és iskolán kívüli gyakorlatok/tevékenységek elemző megjegyzésekkel kísért (= reflektált) anyagából állítja össze. A portfólió konkrét tartalmát a Neveléstudományi Intézet írja elő. A portfóliót a tanárjelölt két szakjából az egyikre nagyobb mértékben koncentrálva készíti el, s ez utóbbi szak módszertanának oktatásáért felelős szaktanszékhez nyújtja be.

A szakdolgozat és záróvizsga részletesebb szabályozását lásd a Tanárképző Központ honlapján az alábbi hivatkozás alatt:

<http://www.u-szeged.hu/tanarkepzes/szabalyzatok>

2. A nyelvi követelmények

A 8/2013. (I. 30.) EMMI-rendelet 1. melléklet 8. értelmében a mesterfokozat megszerzéséhez az Európai Unió hivatalos nyelveiből vagy az orosz, az arab, a kínai, a romani, illetve lovári (cigány) vagy beás (cigány) nyelvből legalább egy, államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

Pontosan melyik nyelvekről van szó?

Az Európai Uniónak jelenleg **24** hivatalos nyelve van. Ezek a következők: angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög,

holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén.

Az idegennyelv-szakosokra vonatkozó szabályok:

Az idegen nyelv-szakosokra vonatkozóan a 137/2008. (V.16.) Korm. rendelet (Nyelvvizsgarendelet) 14.§ (2) bekezdése szabályozza a nyelvvizsga-bizonyítvánnyal egyenértékű okiratok körét. Ebben szerepel az „**idegen nyelv szakos mesterfokozattal rendelkező tanári oklevél**” a tanult idegen nyelv szempontjából általános kétnyelvű **felsőfokú komplex (C1) típusú nyelvvizsgával egyenértékű**. Tehát az idegen nyelv-szakos hallgatók az oklevél birtokában teljesítik a nyelvvizsga-követelményeket is.

3. Szakváltási lehetőségek

3.1. Az egyik tanárszak lecserélése az osztatlan képzésen belül

Az osztatlan kétszakos tanárképzésben legfeljebb egy alkalommal, a második félév végéig megváltoztatható a **szakpár egyik tanárszakja**. A szakváltási kérelem elbírálásában a felvenni kívánt szakot gondozó Kar Tanulmányi Bizottsága az illetékes. A szakváltással kapcsolatban bővebb tájékoztatást a szakot gondozó kar Tanárképzési referense ad.

3.2. Átjelentkezés alapszokról osztatlan tanárszakra

A 283/2012. (X. 4.) Kormányrendelet alapján az **alapképzésre** felvett hallgató az alapképzés szakterülete szerinti osztatlan tanárszakra kérheti átvételét.

Az átvétel során a felsőoktatási intézmény dönt arról, hogy melyik tanárszakkal párosítva vehető fel a tanárszak, illetve meddig és milyen feltételekkel kell a hallgatónak a hiányzó krediteket összegyűjteni. A szakváltási kérelmet a felvenni kívánt szakpár

anyakarának Tanulmányi Bizottsága bírálja el, amely vagy maga, vagy - karközi szakpár esetén - a társakkal együttműködésben hozza meg döntését. Az átjelentkezéssel kapcsolatban bővebb tájékoztatást a szakot gondozó kar Tanárképzési referense ad.

3.3. Szakváltás osztatlan tanári képzésről BSc/BA képzésre

Az osztatlan tanárszakon tanuló hallgató kérheti átvételét **az egyik szakjának megfeleltethető alapképzési szakra**. A kérelmet az alapszak szerint illetékes Tanulmányi Bizottság bírálja el, amely a megszerzett kreditek számát és jellegét mérlegelve dönt a kérvény elfogadásáról vagy elutasításáról.

A tanárképzéshez kapcsolódó szakváltási rend részletesebb szabályozását lásd a Tanárképző Központ honlapján az alábbi hivatkozás alatt (Tanárképzés szakváltási rend_2020):

<http://www.u-szeged.hu/tanarkepzes/szabalyzatok>